

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
8. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2019/3264
KARAR NO : 2019/2731

Tarih : 25.12.2019
Sayı : 9024
SDP : 640

İSTİNAF BAŞVURUSUNDA

BULUNAN (DAVACI) : VOLKAN YOLCU TAŞIMACILIĞI SEY. VE NAK. TIC. A.Ş.
VEKİLİ : AV. ÖZGÜR ALKAN ALKIŞ (UETS Adresi)

KARŞI TARAF (DAVALI) : REKABET KURUMU
VEKİLİ : HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET ÖZDEN
Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent Çankaya/ANKARA

İSTEMİN ÖZETİ : Edirne Şehirlerarası Otobüs Terminali'nin işletme hakkını elinde bulunduran davacı şirket tarafından, anılan terminalde acentelik faaliyetleri yürüten Öz Edirne Birlik Mustafa Altunhan unvanlı şirketle birlikte, Edirne Terminalinde otobüsle yolcu taşımacılığı hizmeti veren diğer otobüs firmalarına yazıhane kiralamaı reddetmek, acentelik sözleşmesi yapmaya zorlamak ve devam edecek acentelik sözleşmelerini de feshetmek suretiyle şehirlerarası yolcu taşımacılığı hizmetleri pazarında rekabeti engelledikleri iddiası üzerine başlatılan soruşturma sonucu rakiplerinin pazardaki faaliyetlerini zorlaştıran uygulamaları ile hakim durumu kötüye kullandığının tespit edildiğinden bahisle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 3. fıkrası ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin 5/1-b maddesi, 5/2, 5/3-a ve 6/1-a maddesi hükümleri uyarınca 2016 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren %2,25 oranında olmak üzere 733.246,94 TL idari para cezası verilmesi ve Mustafa Altunhan'ın fiilen kullanmakta olduğu yazıhane sayısının ihale şartnamesindeki eşige düşürülmesine ve amaçları dışında kullanılan yazıhanelerin amaçları doğrultusunda kullanılmalarının sağlanmasına dair 19.07.2017 tarih ve 17-23/384-167 sayılı Rekabet Kurulu kararının; iddia edilen sözleşmenin feshi, sözleşme yapmayı reddetme eyleminin şikayetçi Nilüfer'in ticari kredibilitésinin yetersizliğinden kaynaklı haklı nedene dayandığı, bunun da adli yargıda dava konusu edilmesi sebebiyle bekletici mesele yapılması gerektiği, adil ve eşit savunma hakkı tanınmadan karar verildiği, soruşturmada görevli uzmanların yerinde yaptıkları görüşmelerde kayıt altına aldıklarını söyledikleri hiçbir hususun belgeye dayandırılmadığı, Volkan A.Ş ile Öz Edirne ve Salim Altunhan ile ortakların akrabalık ilişkisi dışında hiç bir ticari ilişki olmadığı, aralarında ekonomik birlik veya eylem birliği bulunmadığı, raporda lehe beyanların değerlendirilmediği, 27.07.2016 tarihinde Volkan A.Ş tarafından ilanı duyurulan otogardaki yazıhanenin kiralanması ihalesine çıkılmış olduğu ancak ihaleye katılım olmadığına Edirne 6. Noterliğince düzenlenen tutakla sabit olduğu hususunun raporda değerlendirilmediği, hakim durumun sözleşme yapmayı reddetme yoluyla kötüye kullanıldığı iddiasının gerçeği yansıtmadığı, Nilüfer firmasının sözleşmesi bulunmakta iken haklı nedenle feshedildiği, borç ödemekte sorunlu olan bir firma ile sözleşme yapmaya zorlanamayacağı ileri sürülerek iptali istemiyle açılan davada; Rekabet Kurulu uzmanlarınca Edirne Şehirlerarası Otobüs Terminalinde yapılan incelemede; üç yazıhanenin birleştirilmesiyle oluşan Volkan Metro işletme adıyla faaliyet gösteren yazıhane çalışanlarla yapılan görüşmede, maaşlarını Mustafa Altunhan'dan aldıklarını ve çalışan herkesin Mustafa Altunhan'a bağlı olduğunu beyan ettikleri, Ece Turizm adıyla faaliyet gösteren yazıhane çalışanlarıyla yapılan görüşmede, İstanbul'a sefer düzenlemedikleri, bu hatta yalnızca grup taşımacılığı yaptıklarını, İstanbul'a otogardan sadece Metro firmasının tarifeli olarak yolcu taşıdığına beyan edildiği, Gökhan Turizm'in kiraladığı, Kontur, Çanakkale Truva ve Sınırlı Sorumlu 12 Nolu Soma Seyahat Otobüsleri Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifinin (Soma Seyahat) yer aldığı yazıhane yapılan görüşmede, çalışan tarafından Mustafa Altunhan'ın çalışmanı olduğunu ve maaşını da ondan aldığını beyan ettiği, bu yazıhane'deki F1 yetki belgesinin Gökhan Turizm'e ait olduğu, bunun üzerine aynı çalışmana Salim Altunhan'ın otogara gelip gelmediğinin sorulduğu, çalışan tarafından, ara sıra otogara uğradığı ancak işveren olarak esas sorumlunun Mustafa Altunhan olduğunun beyan edildiği, sonrasında Isparta Petrol, Has Turizm ve Aksel Seyahat tabelalarının bulunduğu yazıhane'de yapılan görüşmede, yazıhane çalışmanı tarafından İstanbul ve Ankara illerine otogardan yalnızca Metro firmasının sefer düzenlediği, kendisinin Mustafa Altunhan'ın çalışmanı olduğunu ve maaşını ondan aldığını belirttiği, Kamil Koç tabelasının yer almasına karşın anılan şirketin Edirne otogarında hiçbir faaliyetinin olmadığı, Ulusoy firmasının da otogardaki faaliyetlerine son verdiğinin tespit edildiği, otogardaki acenteler ve hizmet verdikleri otobüs firmalarına ilişkin olarak hazırlanan tabloda, doğrudan kendi yazıhanesi olan bir firma olmadığı, acentelik hizmetinin ise Öz Edirne Birlik Mustafa Altunhan ile Gökhan Turizm Salim Altunhan tarafından verildiği, bu

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
8. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2019/3264
KARAR NO : 2019/2731

kapsamda Metro ve Samsun Metro firmalarının Öz Edirne Birlik Mustafa Altunhan ile acentelik ilişkisi olduğu, Buzlu Turizm, Aksel Turizm, Isparta Petrol, İstanbul Seyahat, Rize Ses, Soma Seyahat, Ulusoy, Kontur, Çanakkale Truva, Has Turizm ve Şarköy Seyahat'in ise Gökhan Turizm Salim Altunhan ile acentelik ilişkisi olduğu ancak, otobüs firmaları ile yapılan yazışmada, Kontur, Çanakkale Truva, Isparta Petrol Aksel Seyahat ve Metro tarafından acente olarak Mustafa Altunhan-Volkan ile çalıştıklarının yalnızca İstanbul Seyahat tarafından Salim Altunhan ile acentelik sözleşmesi yapıldığının bildirildiği tespitlerine yer verildiği, 4054 sayılı Kanun'da hakim durum, belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü olarak tanımlandığı, hakim durumun kötüye kullanılması ise, hakim durumda olan teşebbüsün, rakip teşebbüslerin ilgili pazardaki faaliyet alanını kendi belirlediği ölçü ve alanla sınırlandırma, pazardaki faaliyetini zorlaştırma veya pazara yeni teşebbüslerin girmesini önleme şeklinde olabileceği, davacı Volkan'ın işletme hakkını elinde bulundurduğu Edirne Şehirlerarası Otobüs Terminali'nde, yapılan soruşturma kapsamında, ülke çapında faaliyet gösteren tanınmış yolcu taşıma firmalarının Edirne otogarında kendi yazihaneleri vasıtasıyla yolcu taşıma hizmeti sunmadıkları, otogarda hali hazırda faaliyet gösteren küçük çaplı firmaların ise acentelik sözleşmesi kapsamında bu işi yapabildikleri, ancak bu acentelik faaliyetinin de aynı ekonomik bütünlük içerisinde hareket eden Volkan, Öz Edirne ve Gökhan Turizm aracılığıyla yapıldığı, esasen, acentelik sözleşmesi kapsamında faaliyet gösteren firmaların Volkan ile acentelik sözleşmesi yaptıkları, bu firma çalışanlarının da Mustafa Altunhan'a bağlı oldukları, ödemelerini de Mustafa Altunhan'ın yaptığı, otogarda acentelik sözleşmesi kapsamında faaliyet gösteren bütün firmaların acenteliğini Mustafa Altunhan'ın yaptığı, diğer yazihane kiralayan firmaların Keşan, Silivri, Lüleburgaz, Çorlu gibi yalnızca Trakya Bölgesinde yolcu taşımacılığı yaptıkları, D1 yetki belgesi sahibi (şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapabilmek için gerekli belge) otobüs firmalarına hizmet veren acentenin ya Öz Edirne ya da Gökhan Turizm olduğu, bu teşebbüsler ayrı ayrı teşebbüslermiş gibi görünse de esasen hepsinin Mustafa Altunhan'ın kontrolünde olduğu, otogarda faaliyet göstermek isteyen D1 yetkisine sahip ülke çapında faaliyet gösteren tanınmış otobüs firmalarının yazihane kiralama taleplerinin boş yazihane olmadığı gerekçesiyle karşılıksız bırakılarak acente aracılığıyla faaliyet göstermeye yönlendirildikleri, Volkan'ın, 16 tane yazihane bulunan otogarda ihale şartnamesi uyarınca en fazla %20'sinde kendisi acente olarak faaliyet gösterebilecekken yazihanelerin pek çoğunu yine kendisinin kullandığı (1, 2, 5, 8, 9, 12), birden fazla yazihaneyle birleştirmek suretiyle tek yazihane haline getirdiği (14, 15, 16), bu şekilde yazihane kiralama taleplerine boş yazihane olmadığı yönünde gerekçe oluşturmaya çalıştığı, şehirlerarası yolcu taşımacılığının büyük bir kısmını Volkan'ın araçlarını çalıştıran Metro'nun yaptığı, bu durumun, pek çok beyanda "Metro ile seyahat etmeye mecbur bırakılmak" olarak ifade edildiği, en nihayetinde; otogarda yazihane kiralamak suretiyle faaliyet göstermek isteyen tanınmış firmaların beyanları, otogar çalışanlarının beyanları, tüketici beyanları ve yerinde yapılan tespitler göz önüne alındığında, Edirne otogarının işletme hakkını elinde bulunduran Volkan'ın acente olarak faaliyet gösteren Gökhan Turizm ve Öz Edirne ile birliktelik ve bütünlük içerisinde otogardaki yolcu taşımacılığı pazarında hakim durumda olduğunun anlaşıldığı, davacı şirket tarafından, Nilüfer'in acentelik sözleşmesinden doğan borçlarının olduğu, borçlarını ödememesi nedeniyle sözleşmesinin feshedildiği, feshin haklı gerekçeye dayandığı, bu şekilde sözleşme yapmaya zorlanamayacağı ileri sürülmekte ise de, otogardaki tespitlerin yalnızca Nilüfer'e ilişkin olmadığı, otogarda faaliyet gösteren ve göstermeyen firmalar, çalışanlar, tüketiciler olmak üzere soruşturmanın tüm yönleriyle ele alındığı, tespit edilen hususların yalnızca Nilüfer için değil otogarda faaliyet gösteremeyen diğer firmalar için de geçerli olduğu, bu durumda, yolcu taşıma işi ile uğraşan firmalar açısından zorunlu olan ve yolcu taşımacılığı işinin tek bir noktadan yürütülmesini sağlayan otogarlarda, firmaların doğrudan kendi yazihaneleri ile veya acente aracılığıyla yolculara hizmet sundukları dolayısıyla, bu faaliyeti yürütebilmeleri için otogarda ya yazihanelerinin bulunması ya da bir acente ile çalışmalarının zorunlu olduğu anlaşılmakla birlikte, bakılan olayda, dosya kapsamında yer alan tüm bilgi ve belgelerin değerlendirilmesinden, Edirne otogarında, şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapan firmalara yazihane kiralamaktan kaçınılarak acente aracılığıyla faaliyette bulunmaya yönlendirildiği, şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapabilecek yetki belgesine sahip acentelerin ise esasen aynı kişi tarafından işletildiği, bu durumun çalışanların beyanları ve faturalar ile sabit olduğu, şehirlerarası yolcu taşımacılığının büyük bir kısmının aynı firma tarafından yapıldığı, davacı şirketin araçlarının bu firma tarafından kullanıldığı, davacı şirketin otobüs terminali işletmeciliği pazarında tek terminal işletmecisi olduğu ve terminal hizmetlerinin müşterisi konumundaki otobüs firmaları ve otobüs sahiplerinden bağımsız olarak fiyat belirleme yetkisi bulunduğu, bu tespitler çerçevesinde Edirne'de otogar

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
8. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2019/3264
KARAR NO : 2019/2731

işletmeciliği pazarında hâkim durumda bulunduğu ve rakiplerinin pazardaki faaliyetlerini zorlaştırıcı uygulamaları ile hakim durumunu kötüye kullandığı anlaşılan davacı hakkında 733.246,94-TL idari para cezası verilmesi ve Mustafa Altunhan'ın fillen kullanmakta olduğu yazıhane sayısının ihale şartnamesindeki eşiğe düşürülmesine ve amaçları dışında kullanılan yazıhanelerin amaçları doğrultusunda kullanımlarının sağlanmasına ilişkin 19.07.2017 tarih ve 17-23/384-167 sayılı Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık görülmediği, öte yandan, dava konusu işleminde tekerrüre esas alınan, davacı Şirket'in alt pazardaki rakipleri ile sözleşme yapmaktan kaçınmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiğinden bahisle aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca 2012 mali yılı sonunda oluşan gelirlerinin taktiren %1,5 oranında 488.375,14 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Rekabet Kurulu'nun 02.12.2013 tarih ve 390 sayılı kararının iptali istemiyle açılan davada, Ankara 6. İdare Mahkemesi'nin davanın reddine dair vermiş olduğu 27.11.2014 tarih ve E:2014/272, K:2014/1401 sayılı kararının, Danıştay 13. Dairesi'nin 25.05.2016 tarih ve E:2015/6419, K:2016/1956 sayılı kararı ile onanarak kesinleştiği gerekçesiyle davanın reddine ilişkin olarak, Ankara 12. İdare Mahkemesi'nce verilen 25/02/2019 tarih ve E:2018/863, K:2019/336 sayılı kararın, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek istinaf başvurusunun kabulü ile anılan kararın kaldırılması ve dava konusu işlemin iptaline karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Mahkeme kararında hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek istinaf başvurusunun reddi gerektiği savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesince 2577 sayılı Yasanın değişik 45. maddesi uyarınca dava dosyası incelenerek gereği görüldü :

Ankara 12. İdare Mahkemesi'nce verilen 25/02/2019 tarih ve E:2018/863, K:2019/336 sayılı karar usul ve hukuka uygun olup istinaf başvurusunun kabulünü gerektiren bir neden bulunmadığından, davacı tarafın İSTİNAF BAŞVURUSUNUN REDDİNE, yargılama giderlerinin başvuruda bulunan taraf üzerinde bırakılmasına, posta gideri avansından artan miktarın istenilmesi halinde ilgili tarafa ladesine, 2577 sayılı Yasanın değişik 46. maddesi uyarınca kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danıştay İlgili Dairesine temyiz yolu açık olmak üzere, 04/12/2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
ERGÜN ÖZCAN
32728

Üye
ELMAS MUCUKGİL
32647

Üye
SERPİL TUNÇ YETKİN
37868

hb